

Duurzaamheidsbeleid 2026-2027

Versie 12 januari 2026

Dit document is besproken in het MT van 12 januari 2026 en vastgesteld.

Ingang per: januari 2026
Evaluatie per: oktober 2026

Handtekening

F. de Vroome
Raad van Bestuur

Inhoudsopgave

Inleiding	3
<i>Green Deal "Samen werken aan duurzame zorg"</i>	3
<i>Milieuthermometer zorg en bronzen keurmerk</i>	3
<i>Leeswijzer</i>	4
Visie en ambitie	4
<i>Visie</i>	4
<i>Ambitie duurzaamheid 't Heem</i>	4
Organisatorische uitgangspunten	5
<i>Uitgangspunten communicatie en bewustwording</i>	5
<i>Taken en verantwoordelijkheden</i>	5
Werkwijze en uitgangspunten	6
<i>Werkwijze</i>	6
<i>Inkoop</i>	6
<i>Digitaal werken</i>	6
<i>Facilitair (schoonmaak)</i>	6
<i>Afval en recycling</i>	6
<i>Voeding</i>	6
<i>Mobiliteit</i>	7
<i>Vastgoed</i>	7
<i>Medicatiebeheer en retourmedicatie</i>	7
Nulmeting	8
Financiële aspecten	8
Evaluatie, verantwoording en dialoog	8
<i>Verantwoording in het kwaliteitsbeeld</i>	8
Bijlagen	10
<i>Bijlage 1 Communicatieplan Duurzaamheid</i>	10
<i>Bijlage 2 Borgingsinstrumenten</i>	12

Inleiding

Om onze ambities waar te maken, werken we binnen 't Heem vanuit onze kaderbrief. Onderdeel hiervan is structurele aandacht voor milieu en duurzaamheid. Op diverse manieren geven we hier invulling aan. Zo nemen we deel aan de Green Deal Zorg en willen we in ieder geval een Bronzen Keurmerk van de Milieuthermometer Zorg gaan behalen, minimaliseren we afvalstromen en emissies en streven we actief naar vermindering van onze CO₂-uitstoot.

Dit beleid beschrijft hoe 't Heem omgaat met milieu en duurzaamheid, op welke wijze wordt voldaan aan geldende wet- en regelgeving (waaronder de Europese Energie-Efficiency Richtlijn, EED), en welke verantwoordelijkheden hierbij horen.

Dit beleid is van toepassing op locatie Haarensteyn.

Green Deal “Samen werken aan duurzame zorg”

't Heem heeft de Greendeal “Samen werken aan duurzame zorg” per 18 september 2025 ondertekend en daarmee de toezegging gedaan dat zij gaat werken aan de verduurzaming van haar organisatie.

Duurzaamheid wordt gezien als hulpbron om de organisatie toekomstbestendig te maken.

De derde Green Deal spitst zich toe op vijf pijlers met concrete doelen:

1. Gezondheidsbevordering voor cliënten en zorgmedewerkers;
2. Bewustwording en kennisdeling;
3. CO₂-reductie;
4. Zuinig zijn met grondstoffen: circulair werken;
5. Verminderen milieu-impact van medicatie (gebruik)

Milieuthermometer zorg en bronzen keurmerk

De Milieuthermometer Zorg is een milieumanagementsysteem dat in kaart brengt hoe duurzaam en milieubewust een organisatie handelt en hiermee een duurzame bedrijfsvoering stimuleert en borgt. Thema's die met de Milieuthermometer Zorg aan bod komen zijn onder andere: energie, water, afvalwater, bodem, lucht, afval, hinder, gevaarlijke stoffen, catering en voeding, reiniging, vervoer, inkoop, vastgoed, groenbeheer, papier en textiel. De Milieuthermometer kent drie certificeringsniveaus: brons, zilver en goud.

Medio 2025 is gestart met de voorbereidingen voor het behalen van niveau Brons van de Milieuthermometer Zorg voor haar locatie Haarensteyn. In de jaren 2026 en 2027 richten we ons op het verder borgen en uitbouwen van de vastgestelde duurzaamheidscriteria binnen onze organisatie. Concreet betekent dit dat we streven naar het behalen van het bronzen niveau voor de locaties Leyenhof en De Eikelaar. Voor locatie Torentjeshoef wordt in deze periode geen certificeringstraject opgestart, aangezien hier nieuwbouw gepland staat. Na afronding van de nieuwbouw zal beoordeeld worden op welk moment en op welk niveau een certificering passend is. Algemene milieu- en duurzaamheidscriteria zijn ondertussen wel van toepassing op deze locatie.

Leeswijzer

In dit document nemen we u stap voor stap mee in ons duurzaamheidsbeleid. Eerst beschrijven we de aanleiding voor het opstellen van dit document. Vervolgens gaan we in op onze visie, ambitie en algemene doelstellingen en lichten we toe welke organisatorische uitgangspunten, taken en verantwoordelijkheden daarbij horen. Daarna presenteren we onze beleidsdoelstellingen op het gebied van duurzaamheid en milieu, uitgewerkt per thema.

We geven vervolgens inzicht in de resultaten van onze nulmeting en de huidige stand van zaken.

Daarna beschrijven we de werkwijze waarmee we dit beleid in de praktijk brengen.

Tot slot wordt toegelicht hoe we zorgen voor monitoring en rapportage en hoe we het beleid periodiek evalueren en herzien.

Visie en ambitie

Visie

De visie en doelstellingen rondom duurzaamheid zijn gerelateerd aan de organisatievisie en strategische plannen. 't Heem is een wendbare en duurzame netwerkorganisatie die persoonsgerichte ondersteuning en begeleiding biedt aan ouderen in Tilburg, Oisterwijk en Vught. Uitgangspunt is: "zelf als het kan, thuis als het kan", met aandacht voor eigen regie, zelfstandigheid en individuele behoeften. In samenwerking met bewoners, hun netwerk en professionals maakt 't Heem het gewone bijzonder in een warme, vertrouwde omgeving.

De organisatie streeft naar hoge ervaren kwaliteit van zorg door continu luisteren, leren en verbeteren. Innovatie wordt ingezet waar dit écht waarde toevoegt, en medewerkers krijgen ruimte om met betrokkenheid en professionaliteit het verschil te maken. Ook wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van leerlingen en studenten.

't Heem combineert maatschappelijke betrokkenheid met financiële duurzaamheid, milieubewust handelen en een toekomstgerichte, ondernemende houding. Keuzes worden gemaakt met lef en visie, altijd gericht op blijvende waarde en betekenisvolle ondersteuning. Bij 't Heem zijn we 'samen bijzonder gewoon'.

Ambitie duurzaamheid 't Heem

De maatschappelijke urgentie rondom milieu, klimaat en duurzaamheid wordt steeds groter. We kunnen en willen daar als organisatie niet aan voorbijgaan. Ook wij voelen de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan een leefbare toekomst.

Milieubewust handelen betekent dat we in alles wat we doen – van gebouwbeheer tot voedselvoorziening en zorgverlening – rekening houden met onze ecologische voetafdruk. Dat gebeurt op een praktische, haalbare en continue manier, waarbij kleine acties samen leiden tot een groot effect. We kiezen er bewust voor om duurzaamheid niet als een apart project te zien, maar als een integraal onderdeel van onze organisatiecultuur. Dit betekent dat we duurzaamheid koppelen aan de dagelijkse praktijk: van inkoopbeleid tot schoonmaak, van voeding tot energiegebruik en van dagbesteding tot huisvesting. Duurzaamheid is daarmee niet groots en ingewikkeld, maar een stroom van kleine stappen. Het bronzen keurmerk van Milieuthermometer Zorg is daarbij voor ons een belangrijke stap: Het laat zien dat we bewust omgaan met energie, afval, voeding en inkoop – en het stimuleert ons om daarin steeds verder te verbeteren.

Organisatorische uitgangspunten

Uitgangspunten communicatie en bewustwording

't Heem hecht groot belang aan heldere en doelgerichte communicatie over milieu en duurzaamheid. Door medewerkers, vrijwilligers en bewoners goed te informeren, bevorderen we dat zij milieubewuster handelen en meer gemotiveerd raken om bij te dragen aan onze duurzaamheidsdoelen.

Onze communicatie richt zich zowel richting medewerkers en vrijwilligers en waar mogelijk richting bewoners en andere betrokkenen. Zo creëren we een cultuur van bewustwording en eigenaarschap op het gebied van duurzaamheid.

Daarnaast voldoet 't Heem hiermee aan de eisen van de Milieuthermometer Zorg met betrekking tot communicatie en participatie. We streven ernaar om duidelijk, consistent en inspirerend te communiceren over onze duurzaamheidsinitiatieven en behaalde resultaten, zodat iedereen binnen en rond 't Heem actief betrokken wordt bij het realiseren van onze milieu- en duurzaamheidsdoelen.

Voor het communicatieplan wordt verwezen naar bijlage 1.

Taken en verantwoordelijkheden

De taken en verantwoordelijkheden zijn als volgt afgesproken.

Rol/Functie	Taken en verantwoordelijkheden
Bestuurder	Eindverantwoordelijk voor duurzaamheid en milieubeleid.
Manager Wonen, Zorg en Welzijn	Verantwoordelijk voor opstellen en evaluatie van beleid.
Facilitair regisseur met de rol milieucoördinator	Verwerkt gegevens in Milieubarometer, coördineert uitvoering. Medeverantwoordelijk voor het opstellen, uitvoeren en evalueren van het duurzaamheid- en milieubeleid. Verantwoordelijk voor het juist verwerken van de gevraagde gegevens in de Milieubarometer.
Communicatieadviseur	Zorgt voor zichtbare en begrijpelijke communicatie.
Ondernemingsraad en cliëntenraad	Worden geïnformeerd en betrokken op strategisch niveau.
Raad van Toezicht	Eén lid van de Raad van Toezicht is portefeuillehouder duurzaamheid.

Werkwijze en uitgangspunten

Werkwijze

In een Excelbestand (beschikbaar gesteld door MPZ) houden we onze actuele stand van zaken bij voor iedere eis van de Milieuthermometer Zorg. Hier houden we ook bij wie verantwoordelijk is voor de uitvoering en wat de planning is om een actie op te pakken. Voor de voortgang en de meest recente stand van zaken wordt naar dit document verwezen.

Om onze ambitie te realiseren is inzet van alle medewerkers nodig. Duurzaamheid en de manier van denken die hierbij hoort zal hiermee ingebed worden in de organisatie. De gedetailleerde acties nemen we jaarlijks op hoofdlijnen over in ons jaarplan. Het Kernteam Duurzaamheid doet hiervoor voorstellen naar de RvB en het MT.

't Heem werkt op verschillende gebieden aan milieu en duurzaamheid. Deze worden op hoofdlijnen toegelicht.

Inkoop

Bij inkoop, renovatie, nieuwbouw of andere projecten wordt altijd gekeken naar een duurzame aanpak. Beslissingen en keuzes worden niet enkel gemaakt op basis van een financiële overweging, de impact op milieu en mens wordt ook meegewogen.

Digitaal werken

Digitaal werken wordt de norm, waarbij minimaal geprint wordt. Wanneer printen echt nodig is, zal standaard tweezijdig geprint worden.

Facilitair (schoonmaak)

Er is focus op bewust gebruik van schoonmaakmiddelen en duurzaam schoonmaakproces met dagelijkse schoonmaak zonder schoonmaakmiddel. Keuze voor duurzame schoonmaakmiddelen en wasmiddelen is gemaakt voor de gehele organisatie. Alle afdelingen dienen deze producten in te kopen via vastgestelde bestellijsten.

Afval en recycling

Afval scheiden is de norm, zowel bij de zorg als ook in de ondersteunende diensten. Dit wordt gestimuleerd doordat bakken voor afvalscheiding beschikbaar zijn op iedere afdeling. Naast de verplichte scheidingsstromen van afval, zal ook plastic verpakking - drinkkartonnen (PD) gescheiden gaan worden.

Voeding

Ook met voeding wil 't Heem het welzijn van haar bewoners bevorderen. Een duidelijke visie rondom voeding, inclusief het verduurzamen van voeding, ontbreekt op dit moment. Vanuit de visie wil 't Heem als het gaat om eten & drinken dat er voor de bewoner keuzevrijheid in menu, maar ook plek van de maaltijd en tijdstip van nuttigen en met wie.

Algemeen uitgangspunt is dat voedselverspilling wordt voorkomen en daar waar eten overblijft, kijkt men hoe dit hergebruikt kan worden. Hiervoor zal men jaarlijks minimaal 1x meten, waarvan de eerste meting het 0-punt is.

Verder wordt zoveel mogelijk gewerkt met duurzame producten en wordt het verwerkingsproces van grondstof naar eindproduct zo ingericht dat de verspilling minimaal is. Daarnaast zal met CR,

bewoners en personeel het gesprek worden aangegaan over het eten van meer plantaardige eiwitten en waar mogelijk worden toegepast.

Mobiliteit

Vervoer en mobiliteit krijgen op verschillende manieren aandacht binnen 't Heem en hiervoor is een mobiliteitsbeleid opgesteld. In 2025 krijgen we inzicht in de hoeveelheid gereden kilometers van het woon-werkverkeer en in de wijze waarop medewerkers naar het werk komen.

Het laten afnemen van woon-werkverkeer door het minimaliseren van zakelijke kilometers tussen locaties of bezoek aan externe afspraken door het faciliteren van digitaal vergaderingen en in de wijkzorg door gebruik te maken van routeoptimalisatie-mogelijkheden in ONS (planningssysteem) wordt gestimuleerd.

Binnen ons mobiliteitsbeleid streven we naar het verminderen van CO₂-uitstoot en het bevorderen van gezonde en duurzame vervoerskeuzes voor medewerkers, bezoekers en leveranciers.

't Heem stimuleert duurzaam vervoer en vitaliteit door medewerkers te motiveren om zoveel mogelijk te fietsen of te lopen.

Er zijn goede faciliteiten beschikbaar, zoals overdekte fietsstallingen, douches en lockers. Op iedere locatie zijn (elektrische) dienstdiensten beschikbaar, onder andere voor medewerkers van de thuiszorg. Daarnaast biedt 't Heem een fietsregeling via de MKSA-regeling en organiseert jaarlijks een actie zoals "Fiets naar je Werkdag".

Medewerkers worden extra gestimuleerd via een beloningssysteem, waarbij duurzame ritten punten opleveren die ingewisseld kunnen worden voor prijzen.

De bereikbaarheid met fiets en openbaar vervoer wordt helder gecommuniceerd via de website en interne kanalen, evenals het parkeerbeleid voor medewerkers, bewoners, cliënten en bezoekers.

Bij de inkoop en samenwerking met leveranciers wordt gelet op vervoersbewegingen, het aantal ritten en de emissie van gebruikte vervoermiddelen, om zo ook in de keten duurzame mobiliteit te bevorderen.

Vastgoed

Ook als het gaat om vastgoed werkt 't Heem met het uitgangspunt duurzaamheid. Dit is terug te zien bij het ontwikkelen van nieuwbouw, renovatie en onderhoud. Hierbij is aandacht voor het gebruik van duurzame materialen, minimaliseren van energieverbruik, optimaliseren van de afvalstromen, minimaliseren van het waterverbruik en het gebruik duurzame energie.

TBV Wonen is de eigenaar, maar 't Heem is verantwoordelijk voor het huurdersdeel.

Medicatiebeheer en retourmedicatie

Binnen 't Heem wordt zorgvuldig omgegaan met geneesmiddelen en medicatieafval om onnodige milieubelasting te voorkomen. In de Geneesmiddelen Distributie Protocollen (GDP's) zijn hierover duidelijke afspraken vastgelegd.

Op alle locaties van 't Heem zijn retourboxen of retourbrievenbussen aanwezig van de Zorgapothek of van de lokale apotheken. De Zorgapothek leegt deze structureel, terwijl de dorpsapotheken worden gecontacteerd wanneer een box vol is. In de retourboxen worden alle gestopte geneesmiddelen verzameld, evenals medicatie die wordt ingeleverd bij opname, verhuizing of uitstroom van cliënten. Zo wordt voorkomen dat geneesmiddelen in het restafval of milieu terechtkomen. De zorgteams zijn op de hoogte van deze werkwijze en worden hierop regelmatig gewezen.

Hoewel er momenteel geen specifieke audits of controlemetingen plaatsvinden op naleving van deze afspraken, voert de Zorgapotheek elk kwartaal een controle uit op de noodvoorraden. 't Heem streeft ernaar deze controles op termijn uit te breiden met periodieke toets momenten op duurzaam medicatiebeheer, zodat de afspraken binnen de GDP's worden geëvalueerd, geborgd en verder verbeterd.

Nulmeting

't Heem heeft in beeld gebracht hoever ze is met het uitvoeren van milieu- en duurzaamheidsmaatregelen en hoe groot haar CO₂-footprint is. Dit is in een apart document opgenomen.

Financiële aspecten

Ongeveer de helft van de eisen die we gescoord hebben met "in onderzoek" betreft organisatorische maatregelen. Voor veel van deze eisen heeft MPZ-formats en voorbeelden beschikbaar. Deze maatregelen vragen vooral een tijdsinvestering.

De andere helft zijn technische maatregelen of gaan over inkopen van betere producten. Deze vragen mogelijk een financiële investering en worden opgenomen in de begroting. Deze wordt jaarlijks opgesteld.

Evaluatie, verantwoording en dialoog

Duurzaamheid is niet alleen een thema, maar moet onderdeel worden van het reguliere werken. Het onderwerp is daarom verankerd in ons 2-jarenplan 2026-2027. Over dit plan zullen we regelmatig verantwoording afleggen over de voortgang van onze strategische doelen.

We kiezen voor transparantie en dialoog via drie vaste overlegvormen. Deze momenten zijn bedoeld om resultaten te delen, feedback op te halen en samen te werken aan verbeteringen.

1. Forecastgesprekken

- **Frequentie:** Elk kwartaal.
- **Inhoud:** Bespreken van voortgang, knelpunten en kansen.
- **Werkwijze:** Feedbackrondes op locatie en terugkoppeling naar Raad van Bestuur (RvB) en Managementteam (MT).

2. Medewerker bijeenkomsten

- **Frequentie:** Vier keer per jaar.
- **Doel:** Informeren over strategie, resultaten en veranderingen.
- **Extra:** Ruimte voor dialoog en ideeën, zodat medewerkers actief kunnen meedenken.

3. Bewoners- en familiebijeenkomsten

- **Frequentie:** Vier bijeenkomsten per locatie, in samenwerking met de lokale cliëntenraad.
- **Doel:** Bewoners en familie betrekken bij ontwikkelingen en gebruik van faciliteiten.
- **Inclusief:** Ook bewoners van reguliere appartementen worden uitgenodigd om betrokkenheid te vergroten.

Verantwoording in het kwaliteitsbeeld

De voortgang, stand van zaken en reflectie op duurzaamheid worden jaarlijks opgenomen in het kwaliteitsbeeld. Dit document geeft inzicht in wat we bereikt hebben en waar we nog kunnen verbeteren en geeft inzicht in de plannen voor het volgende jaar.

Het werken aan milieu gerelateerde activiteiten en duurzaamheid wordt op verschillende wijzen geborgd in de organisatie. In bijlage 2 is een opsomming van de borgingsinstrumenten opgenomen.

Bijlagen

Bijlage 1 Communicatieplan Duurzaamheid

Doelstelling

Wij willen duurzaamheid niet alleen als beleid vastleggen, maar ook levend maken in de organisatie. Daarom richten we ons op:

- **Bewustwording en betrokkenheid:** Medewerkers, cliënten, familie en externe stakeholders begrijpen waarom duurzaamheid belangrijk is en voelen zich uitgenodigd om mee te doen.
- **Verankering in de praktijk:** Duurzaamheid wordt een vanzelfsprekend onderdeel van ons dagelijks handelen.
- **Transparantie:** We communiceren helder over voortgang, resultaten en maatregelen, zodat iedereen weet waar we staan en wat we samen bereiken.

Doelgroepen

Onze communicatie richt zich op:

- **Intern:** Medewerkers, management en bestuur. Zij zijn de motor achter verandering.
- **Extern:** Bewoners en cliënten, familie, leveranciers en samenwerkingspartners. Samen zorgen we voor een duurzame zorgomgeving.

Kernboodschappen

- Wij dragen actief bij aan een duurzame zorgsector.
- We nemen concrete stappen: energie besparen, afval verminderen en duurzame voeding.
- Samen maken we het verschil – iedere bijdrage telt.

Actieplan

Om deze boodschap kracht bij te zetten, zetten we in op:

- Middelen: Intranet, nieuwsbrief, posters, social media en medewerker- en bewonersbijeenkomsten.
- Contentkalender: Jaarplanning met thema's zoals afvalreductie, gezonde voeding en CO₂-reductie.
- Campagnes: Zorgbrede acties zoals *Week van Duurzaamheid* en interne challenges.
- Verantwoordelijken: Kernteam (Milieucoördinator, Facilitair regisseur, Beleidscontroller). De communicatieafdeling zorgt voor uitvoering.
- Evaluatie: Jaarlijkse toetsing en bijstelling volgens MPZ-richtlijnen.

De keuze volgt de onderdelen die op dat moment actueel zijn, als ook de locatie waar het thema actueel is. Het Kernteam doet hierin voorstellen. Voor 2026 hebben we een voorlopige kalender:

Maand	Thema	Actie
Januari	Schoonmaak	Tips via Intranet en training
Maart	Afvalscheiding	Challenge: "Afvalvrije Week"
Juni	Duurzame Mobiliteit	Fietsdag + intranet
September	Gezonde & Duurzame Voeding	Proeverij voor bewoners, familie en medewerkers
10 oktober	Dag van de Duurzaamheid	Workshops
December	Jaarresultaten	Infographic + nieuwsbrief / intranet

Om duurzaamheid meer te laten leven in de organisatie willen we gebruik maken van:

- Positieve storytelling: We laten zien wat al bereikt is om collega's te inspireren.
- Bewoners betrekken: Via laagdrempelige activiteiten zoals duurzame maaltijden.
- Monitoring: Voortgang meten met de Milieuthermometer Zorg en hierover publiceren.

Bijlage 2 Borgingsinstrumenten

Het werken aan milieu gerelateerde activiteiten en duurzaamheid wordt op verschillende wijzen geborgd in de organisatie. Hierna volgt een opsomming van de borgingsinstrumenten.

Audit keurmerk

Het Keurmerk van de Milieuthermometer Zorg is drie jaar geldig. De eerste twee jaar wordt jaarlijks een toets gedaan naar de stand van zaken. Het derde jaar wordt de audit uitgevoerd voor het behoud van het behaalde keurmerk of het nieuw te behalen keurmerk. Begin 2026 zal een audit plaatsvinden voor het Bronzen Keurmerk. Deze is tot 2028 geldig met tussenaudits ter verificatie in de tussenliggende jaren.

Beleid milieu en duurzaamheid

Het Kernteam Duurzaamheid stelt een meerjarenplan op waarin de ambities en maatregelen voor milieu en duurzaamheid zijn vastgelegd. Dit plan vormt de basis voor de jaarlijkse monitoring en bijsturing.

Kwaliteitsbeeld

De voortgang en reflectie op de resultaten worden ieder jaar opgenomen in het Kwaliteitsbeeld. In dit document worden ook de plannen en acties voor het komende jaar beschreven, zodat continuïteit en verbetering worden gewaarborgd. Het Kwaliteitsbeeld wordt besproken binnen het managementteam en vervolgens vastgesteld door de Raad van Bestuur. Na goedkeuring wordt het plan gepubliceerd op de website van 't Heem, waardoor transparantie richting interne en externe stakeholders is geborgd. Door deze werkwijze is de koppeling tussen beleid, uitvoering en verantwoording structureel verankerd in de organisatie.

Evaluatie & herziening

Het duurzaamheid- en milieubeleid wordt eenmaal per jaar geëvalueerd en indien nodig bijgesteld door de betrokkenen.

Milieubarometer

De milieubarometer is een instrument om de milieuprestatie en CO₂-footprint van 't Heem te meten. Na het invullen van milieugegevens vertaalt de milieubarometer deze gegevens in heldere grafieken en een milieuoetafdruk. Ieder jaar wordt de milieubarometer ingevuld door de milieucoördinator. Op basis van de uitkomsten hiervan worden verbeteracties uitgezet.

Omgevingsdienst Midden-West Brabant

Wij hebben een informatieplicht aan de Omgevingsdienst Midden-West Brabant. Eenmaal per jaar vindt op initiatief van de omgevingsdienst een gesprek plaats tussen 't Heem en de omgevingsdienst.

Raad van Toezicht

Een aangewezen lid van de Raad van Toezicht is portefeuillehouder van duurzaamheid.

Forecast

Elke 3 maanden worden de behaalde resultaten ook op het gebied van milieu en duurzaamheid, besproken door de manager wonen, zorg en welzijn en de bestuurder in het forecast overleg.